

UV RAPPORT 2012:97
SÄRSKILD ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2

Sökschakt i Valdemarsvik

Östergötland
Valdemarsviks kommun
Ringarums socken
Valdemarsvik 4:3

Dnr 421-04124-2011

Katarina Sköld

UV RAPPORT 2012:97

SÄRSKILD ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2

Sökschakt i Valdemarsvik

Östergötland

Valdemarsviks kommun

Ringarums socken

Valdemarsvik 4:3

Dnr 421-04124-2011

Katarina Sköld

Riksantikvarieämbetet
Arkeologiska uppdragsverksamheten (UV Öst)
Roxengatan 7
582 73 Linköping
Tel 010-480 81 40
Fax 010-480 81 73
e-post uvost@raa.se
e-post fornamn.efternamn@raa.se
www.arkeologiuv.se

© 2012 Riksantikvarieämbetet
UV Rapport 2012:97

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Gävle 2011. Medgivande I 2011/0233.
Kartor är godkända från sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriet 2012-05-21. Dnr 601-2012/2325.

Grafisk form Britt Lundberg
Kartografi Lars Östlin
Utskrift UV Öst, Linköping 2012

Innehåll

Bakgrund	7
Platsen	8
Objekt 1	8
Syfte och metod	8
Referenser	10
Administrativa uppgifter	10

Fig 1. Karta över Östergötland med utredningsområdet markerat.

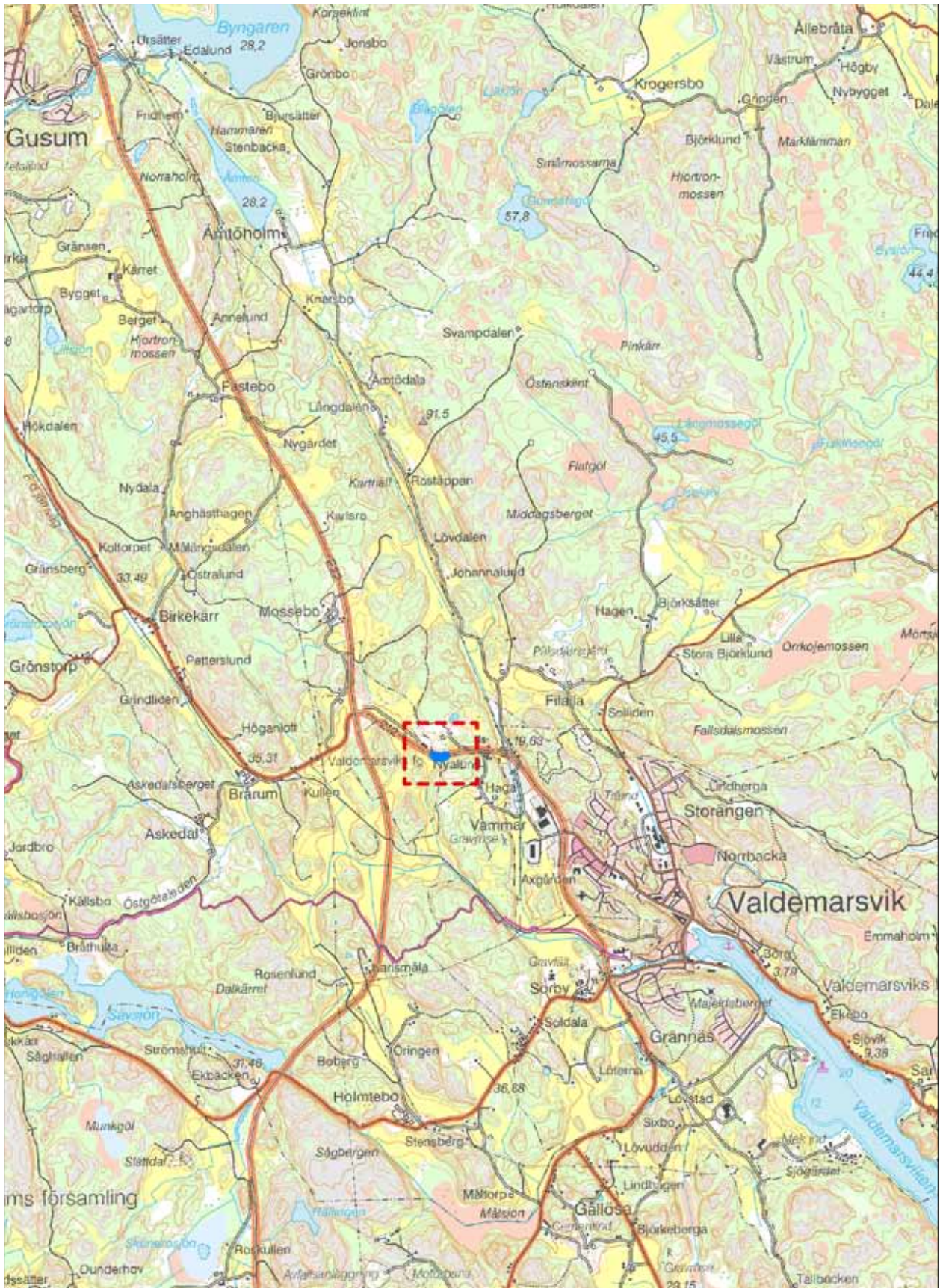

Fig 2. Utdrag ur Gröna kartan med utredningsområdet markerat. Skala 1:50 000.

Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska uppdragsverksamheten, UV, är en uppdragsfinansierad del av Riksantikvarieämbetet som i huvudsak genomför arkeologiska undersökningar efter beslut enligt Lag (SFS 1988:950) om kulturminnen m m. Uppdragsverksamheten utför även konsultuppdrag i form av utredningar, kulturmiljöanalyser och planeringsunderlag. Den arkeologiska uppdragsverksamheten har ingen myndighetsfunktion.

Särskild arkeologisk utredning, etapp 2

Sökschakt i Valdemarsvik

Bakgrund

Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska uppdragsverksamheten, UV Öst, utförde den 26 och 27 mars 2012 en särskild utredning, etapp 2, inom delar av Valdemarsvik 4:3, Ringarums socken, Valdemarsviks kommun, Östergötland. Anledningen var att Valdemarsviks kommun planerar att anlägga en gång- och cykelväg utmed södra sidan av väg 212, från cirkulationsplatsen vid E22 fram till Vammar köpcentrum i Valdemarsvik, och att denna väg kommer att löpa genom en yta som bedömdes innehålla förhistoriska lämningar.

Tidigare, i samband med planeringen av vägen, har RAÄ, UV Öst som underkonsult till WSP sammanställt ett kulturhistoriskt planeringsunderlag i syfte att klarlägga de arkeologiska och kulturhistoriska förutsättningarna. Vid inventeringen som gjordes vid framtagandet av det kulturhistoriska planeringsunderlaget avgränsades ett område, Objekt 1, där de topografiska förutsättningarna bedömdes vara gynnsamma för en förhistorisk boplats. Dessutom iaktogs skärviga stenar inom området, något som ytterligare stärkte tolkningen (Helander 2011). Med anledning av detta fattade Länsstyrelsen Östergötland beslut om att en särskild utredning enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m m måste ske, för att klarlägga om lagskyddade lämningar berördes av projektet.

Platsen

Valdemarsvikstrakten karaktäriseras av ett småbrutet kustlandskap med många lämningar från sten- och bronsåldern. Under äldre stenåldern var trakten ett utpräglat kustområde. Fram till övergången mellan äldre och yngre stenåldern var området en del av Litorinahavets omfattande system av havsvikar. Boplatser och lösfynd från stenåldern har ett starkt samband med Litorinahavets stränder i trakten kring Valdemarsvik.

I utredningsområdets närhet finns två registrerade lösfynd av två stenyxor, ett yxämne och ett avfallsstycke av flinta, RAÄ 183 och 184. Från bronsåldern finns framför allt rösen och skärvstenshögar. Ett flertal bronsålderrösen finns inne i Valdemarsvik, så som RAÄ 9:2–3, och norr om utredningsområdet finns skärvstenshögar, RAÄ 348 och 349. Nordväst om utredningsområdet finns en förhistorisk men odaterad boplatz, RAÄ 450.

Objekt 1

Den yta som bedömts innehålla förhistoriska lämningar, Objekt 1, utgörs av ett höjdparti med sydslutning i åkermark, och följer ca 100 meter utmed väg 212. Ungefär 25 meter söder om vägen upphör slutningen och flack åkermark vidtar. På andra sidan av vägen finns berg vilketets södra del sprängdes bort i samband med byggnationen av väg 212.

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska utredningen, etapp 2, var att fastställa om fornlämning skulle komma att beröras av den planerade exploateringen och att så långt som möjligt beskriva dem.

Vid den arkeologiska utredningen, etapp 2, öppnades sammanlagt tio sökschakt med hjälp av en hjulburen grävmaskin. Matjorden grävdes skiktvis bort och totalt undersöktes cirka 185 löpmeter. Undergrunden bestod av morän på den högst belägna punkten och styv lera i de lägsta partierna. Övergången mellan moränen och leran bestod av sandig silt. Leran var dock dominerande och kraftigt mörkfärgad av förmultnat organiskt material. De lägsta partierna av åkermarken var vattensjuka och arrendatorn av marken informerade om att åkern ofta är översvämmad. Liknande lager har iakttagits till exempel i Linköping, i Östra Malmskogens leriga åkermarker. De skarpkantade stenar som iaktogs vid ytinventeringen härrör antingen från frostsprängd sten eller från sprängningen av berget när man anlade väg 212.

Inga indikationer på fornlämningar iaktogs.

Resultatet från denna utredning ska ligga till grund för Länsstyrelsens vidare bedömning i ärendet. Ansökan om tillstånd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m m ställs till Länsstyrelsen Östergötland, som fattar beslut i ärendet och avgör vilka eventuella fortsatta arkeologiska åtgärder som krävs.

Linköping i mars 2012

Katarina Sköld

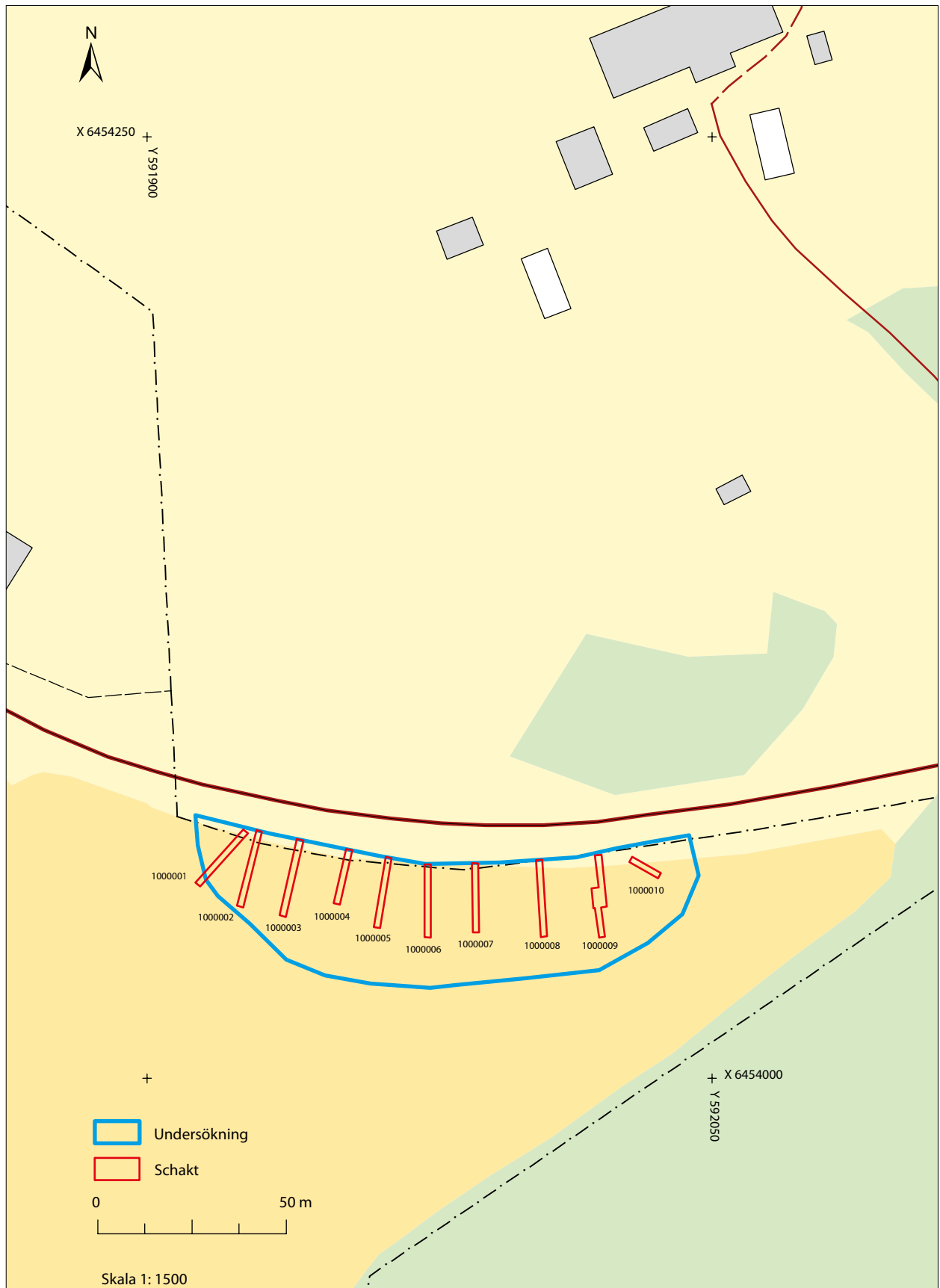

Fig 3. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med objekt 1 och sökschakten markerade. Skala 1:1500.

Referenser

Helander, A. 2011. Kulturhistoriskt planeringsunderlag. Planerad GC-väg utmed väg 212, sträckan Mossebo-Vammar köpcenter. Valdemarsviks och Ringarums socknar, Valdemarsviks kommun, Östergötlands län. UV Rapport 2011:70.

Administrativa uppgifter

Län: Östergötland

Landskap: Östergötland

Kommun: Valdemarsvik

Socken: Ringarum

Plats: Valdemarsvik 4:3

Undersökningens mittpunkt: X6454041, Y5919740

Koordinatsystem: Sweref 99

Riksantikvarieämbetet dnr: 421-04124-2011

Länsstyrelsen dnr: 431-8422-11

Länsstyrelsen beslutsdatum: 2012-01-11

Projektnummer: 12141

Intrasisprojekt: UV2012:060

Rapportnummer: 2012:97

Ansvarig arkeolog: Katarina Sköld

Underkonsult: Robert Nilsson, grävmaskin.

Beställare: Länsstyrelsen Östergötland

Kostnadsansvarig: Hans Noack, Valdemarsviks kommun.

Undersökningstid: 2012-03-26–2012-03-27

Undersökningsområde: Ca 3000 m²

Undersökt yta: Ca 185 löpmeter

Arkivhandlingar: –

Fynd: –

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET